

solen går ned

Anders Eidsten Dahl tolker den «sunkne» skjønnheten som preger Brahms siste verker. Kall det aftenrøde, skriver vår anmelder.

sar Franck for eksempel, og de store, diffust mystiske rommene. Nordstogas Brahms er lutheraner.

Tåler det. Prosentvis, og i forhold til arealets størrelse, står Norge for den tettest befol-

kede liste over innspillinger av Brahms orgelverker. Av de tolv kompletter som er i handel, er to av dem herfra. Anders Eidsten Dahl er elev av Kåre Nordstoga – desto mer interessant er det at de tolkningsmessig legger seg så langt fra hverandre.

Ikke mindre interessant er det å høre hvor godt Brahms tåler denne reisen mellom lys energi og det tilbaketente. Det går godt an å melde motstand mot Eidsten Dahls friere romantisering av musikken, løsere rytmiske tøyler. Det går også an å ta

seg i at – nå, dette, akkurat her – det var sentimentalt. Og aldri så lite søvndyssende. Men *den* har det best som tar det som det er, tar det en får – og leser følelsesuttrykket som en gave. Fløyelsvakkert spilt. Og lydbildet: Høyst levende.

«Georg Böhm tilhørte den nordstyske mellomgenerasjonen mellom mestrene Buxtehude og Bach»

på mange måter Bachs tidligere verker, og det var ikke få på den

tiden som hentet sin store inspirasjon nettopp fra Georg Böhm. Sammen med sine samtidige Pachelbel, Vincent Lübeck, Hanff og Bruhns, tilhørte Georg Böhm den nordstyske mellomgenerasjonen mellom mestrene Buxtehude og Bach. Riktignok var han ikke midt i rampe lyset mens han levde, men de som dyrket orgelmusikken viste godt hvem han var.

Og det er ikke underlig. For det majestetiske uttrykket vi finner på denne CD-en, hvor den berømte organisten Bernard Foccroulle tar for seg av det fineste i Böhms verkliste og omdanner det til en svært inspirerende time med myndig og svært vakkert klingende orgelmusikk, er verd å ta med seg for alle gode elskere av orgelmusikk. Formene er pre-

get av mye av det du ellers finner i luthersk kirkemusikk på den tiden, preludier og fuger og orgelbearbeidelser av lutherske salmemelodier. Det er en rungende plate med svært godt lydopptak av dette svære orgelet med de klare og distinkte tonene. Har man et skikkelig anlegg, vil man ikke minst fryde seg over de majestetiske og klare basstonene.

Ronald Fangen (1895 – 1946) var en av Vårt Lands grunnleggere. Som forfatter, journalist og kritiker deltok han aktivt i offentlig ordskifte. Han ble som den første forfatter arrestert av tyskerne høsten 1940.

FANGEN

Hvorfor var samtidens literære dom over Ronald Fangens fire ungdomsromaner så enstemmig negativ? Det dreier seg om romanene *De svake* (1915), *Slægt føder slægt* (1916), *En roman* (1918) og *Krise* (1919). Hvorfor ble de ikke en gang tatt med da forfatterens samlede verk ble utgitt i 1948 tre år etter hans død?

Spørsmålet stilles av Jan Inge Sørbø i *Over dype svelg – Eit essay om Ronald Fangens aktualitet* (1999). Hans nylesing av ungdomsromanene gjorde at han måtte revidere sitt syn på forfatterskapet.

«Om vi no går ut frå at desse bøkene faktisk er interessante, svært interessante, også i kunstnarleg forstand, må vi i neste omgang spørja etter ei fornuftig forklaring på kvifor dei er så lågt vurderte.»

Sørbø ser to grunner, og den viktigste mener han er at Fangen er tidlig ute med å skrive utenfor rammene til den realistiske romanen – «som Kielland-romanar held dei ikkje mål.»

Dessuten mener han nedvurderingen av romanene må skyldes at tre av dem rommer en utvetydig homoseksuell problematikk.

«Det er oppsiktsvekkjande med opne og innlevande skildringar av homofil orientering på eit så tidleg tidspunkt. (–) Det er ingen urimeleg tanke at Fangens allierte i hans mogne år har gått litt stille nettopp med denne problematikken», skriver Sørbø.

Han viser blant annet til hovedpersonen Gottfred Harm, den homofile personen i *De svake*. Han forteller om en lykestund han har opplevd med en likesinnet i New York:

Saa hændte bare den ting at vi syntes vi var de eneste mennesker i verden som kunde si hverandre noget, vi syntes vi forstod paa den rigtige maate og at det var vi som egentlig hørte sammen; aa hvor alle de andre var os vanvittig likegyldige. Den følelsen har man kanske bare en gang i livet, jeg har aldri siden kunnet fortape mig slik i et fremmed menneske fordi det eiet alt jeg hungrer efter.

ARNE GUTTORMSEN

Basseng
Drivhus
Vinterhage
Skyvedører
www.grontfokus.no
tlf: 38 18 18 18